MUHAMMED RÛYÂNÎ

Hadîs ve fıkıh âlimi. Yüzbin hadîs-i şerîfi râvileriyle beraber ezberden bilirdi. Künyesi Ebû Bekr olup, asıl ismi Muhammed bin Hârûn'dur; Taberistan köylerinden Rûyânlı olduğundan oraya nisbetle Rûyânî denildi. 307 (m. 919) yılında vefât etti.

İlim tahsili ve hadîs-i şerîf rivâyeti için yaptığı seyahatlerle meşhûr olan Muhammed Rûyânî; Ebû Rebî', Zehrânî, İshâk bin Şâhin, Ebû Kureyb, Muhammed bin Hâmid, Fellâs, Yahyâ Mukavvim, Ebû Zür'a ve daha birçok âlimden ilim öğrenip, hadîs-i şerîf rivâyet etti. Hadîs ilminde hafız oldu. Fıkıh ve hadîsle ilgili kitaplar yazdı.

Eserlerinde yazdığı hadîs-i şerifleri derslerinde okutan Rûyânî'nin yetiştirdiği talebeleri arasında: Ebû Bekr İsmâilî, İbrâhîm bin Ahmed Karmisinî, Ca'fer bin Abdullah bin Fennâkî gibi âlimler vardı.

Ebü'l-Abbâs Bekrî anlatır: "Hadîs-i şerîf toplamak için seyahat edenlerden İbn-i Cerîr, İbn-i Huzeyme, Muhammed bin Nasr ve Rûyânî Mısır'da buluştular. Yanlarında para ve yiyecek kalmamıştı. Aralarında kur'a çekip, Ali bin Huzeyme'nin yiyecek birşeyler bulup getirmesi üzerinde anlaştılar. Ona namaz vaktine kadar mühlet verdiler. Kalkıp yürüyeceği esnada, Mısır vâlisinin adamlarından biri gelip, "İçinizden Muhammed bin Nasr kimdir?" diye sordu ve çıkarıp elli altın verdi. İbn-i Cerîr, İbn-i Huzeyme ve Rûyânî'ye de aynı şekilde hitap edip ellişer altınlık birer kese verdi. Sonra: "Emîr dün gece rü'yâsında; ba'zı kıymetli kimselerin aç kaldıklarını görmüş. Bugün beni gönderip size bunları vermemi söyledi, ihtiyâcınız olduğunda yine bize gelirsiniz" deyip gitti.

Topladığı hadîs-i şeriflerden bir kısmını Müsned'inde yazan Muhammed Rûyânî'nin fıkıh kitaplarının isimleri hakkında kaynaklarda bilgi verilmemektedir.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu'cem-ül-müellifîn cild-12, sh. 85

2) Tezkiret-ül-huffâz cild-2, sh. 752

3) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 251

4) Esmâ-ül-müellifîn cild-2, sh. 25

5) Keşf-üz-zünûn cild-2, sh. 1683

6) El-A'lâm cild-7, sh. 128